

**Oponentský posudek disertační práce
podané na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze**

*Kornélia Kolářová Takácsová
Pastorační aspekty křtu v současné diskusi v německé jazykové oblasti*

Předložená disertační práce je přehledovou studií, v níž autorka předkládá a srovnává pastorálně teologické přístupy k přípravě a slavení křtu dětí v prostředí tradiční (většinové) církve, tzv. „Volkskirche“. Vychází přitom z německy psané teologické literatury, zejména protestantské provenience. Nezapomíná ovšem ani na ekumenický aspekt problematiky a do své práce vhodně zařazuje úvahy významných katolických autorů.

Disertační práce Kornélie Kolářové Takácsové má přehlednou a logickou strukturu: po úvodu do problematiky (kap. 1-2) následují dvě kapitoly věnované kazuálím obecně, přičemž první z nich (kap. 3) obsahuje přehled významných autorů zastávajících vesměs biografický přístup ke kazuálím a druhá (kap. 4) podává pokus o syntézu těchto přístupů. Vlastnímu tématu jednotlivých aspektů křtu z pastorálně teologického hlediska jsou pak věnovány opět dvě kapitoly: rozsáhlá 5. kapitola (s. 97-157) a 6. kapitola nadepsaná jako „závěr“, která však obsahuje vlastní hodnocení autorky.

Celý text je dokladem poctivé a promyšlené práce s více než 60 německými prameny, které autorka skutečně prostudovala, což je zřetelné už ze skutečnosti, že používá téměř výhradně nepřímých odkazů a neuchyluje se k „opisování“. Práci tedy nelze považovat za pouhou kompilaci, ale za pokus o shromáždění a srovnání podstatných myšlenek autorů. Pečlivost autorky se projevuje rovněž poměrně širokým výběrem pramenů – nespokojila se pouze s naznačením hlavních směrů, ale dala si práci i s prezentací různých pojetí, které se od sebe liší na první pohled velmi málo.

Po stránce vnější úpravy i po stránce formální je práce na výborné úrovni. Všechny odkazy na literaturu jsou uvedeny svědomitě a jednoznačně. Po stránce jazykové je práce čtivá. Lze jen obdivovat velmi dobrou úroveň vyjádření v českém jazyce, i když autorka vycházela výhradně z německy psaných pramenů. O překladu některých výrazů by se dalo ovšem polemizovat – např. zda je správné a pro českého čtenáře pochopitelné překládat

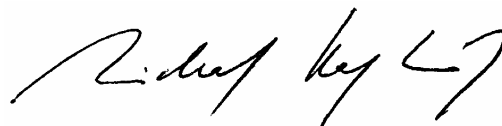
„Volkskirche“ jako „lidová církev“, anebo „Gemeinde“ i u katolických autorů překládat jako „sbor“. Je škoda, že celkový dojem z práce poněkud ruší poměrně velké množství překlepů, která jsou někdy patrně důsledky automatické opravy pravopisu v počítačovém programu (jako třeba často se opakující záměna „kauzální“ místo „kazuální“).

Z obsahového hlediska lze autorce těžko něco vyčítat. Přehled pojetí je téměř vyčerpávající. Možná mohla srovnávací analýza pramenů jít do větší hloubky – historické i teologické. Práce by měla větší vypovídací hodnotu, pokud by autorka častěji uvedla vztahy mezi jednotlivými pojetími či jejich názorové posloupnosti (který autor byl původcem myšlenky a který na něj navazoval). Je škoda, že autorka spíše jen naznačila svoje hodnocení v závěru. Celému dílu by prospělo, kdyby autorka věnovala srovnání tradičních křesťanských církví v naší vlasti s církvemi v německy hovořícím prostředí zvláštní kapitolu, která by sloužila jako klíč k porozumění převahy biografických pojetí mezi citovanými německými autory. Toto srovnání je sice naznačeno v úvodu a v závěru práce, ale dle mého názoru by si zasluhovalo větší pozornosti. Problémem české teologie (evangelické i katolické) totiž je, že často navazuje na autory z prostředí „Volkskirche“ (ať už německé nebo italské), kde má běžná církevní obec (sbor, farnost) spíše církevně socializační než evangelizačně vyznavačský charakter. Tento problém se sice odráží nejvíce v praktické teologii, ale zasahuje také do teologie fundamentální, morální i do dalších teologických disciplín.

Autorka velmi dobře vystihla rozdíly mezi pojetím katolickým a (tradičně) evangelickým (s. 111), přitom jí ale zřejmě unikl ještě jeden rozdíl (alespoň v pastorálně teologickém hodnocení obce/sboru/farnosti), který vychází z rozdílné eklesiologie: zatímco teorie kazuálií v evangelickém prostředí předkládá rozdíl mezi „sborovými“ a „kazuálními“ křesťany tak, jakoby šlo o zcela odlišné, až protichůdné skupiny, katolické pojetí vnímá tyto rozdíly spíše ve smyslu „soustředných kruhů“. Vlastností církve (jak tradiční evangelické, tak i katolické) je „katolicita“, tzn. otevřenost všem, kteří na životě církve nějak, byť minimálně nebo jen virtuálně, participují. Proto katoličtí teologové sice berou na vědomí rozdíly mezi aktivními a „matrikovými“ křesťany, všechny ale vnímají jako členy jedné církve se stejnými právy a povinnostmi, ovšem s jiným stupněm vnímání jak víry samotné, tak i práv a povinností uvnitř církve. Proto bych v rámci obhajoby navrhl diskusi o eklesiologii, tedy konkrétně o různosti vnímání „Gemeinde“ – od otevřeného pojetí tradičních církví až k „výběrovosti“ evangelikálních nebo letničních společenství.

Celkově hodnotím předloženou disertační práci Kornélie Kolářové Takácsové jako velmi kvalitní a doporučuji ji k obhajobě.

Praha, 18. září 2012

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Michal Kaplánek' with a stylized flourish at the end.

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
oponent